MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

KONTAKT

Migračný úrad MV SR
Pivonková 6, 812 72 Bratislava
Telefón 02/4341 4775, 4825 4104

Počas **azylového konania** sú žiadatelia o azyl umiestnení v azylových zariadeniach migračného úradu MV SR – **v záchytnom tábore v Humennom, pobytovom tábore v Opatovskej Novej Vsi, určenom pre zraniteľné skupiny a pobytovom tábore v Rohovciach** prevažne pre mužov-jednotlivcov. V zariadeniach je bezplatne poskytované ubytovanie, strava, vreckové v hodnote 0,40€ / deň + základné hygienické potreby a iné veci, ktoré žiadatelia nevyhnutne potrebujú na prežitie, neodkladná zdravotná starostlivosť, podmienky na voľnočasové aktivity a na získanie zručností a vedomostí, ktoré uľahčia jeho uplatnenie v spoločnosti, sociálna asistencia, právne a psychologické poradenstvo. Počas pobytu sú oboznamovaní aj s kultúrou SR – za týmto účelom migračný úrad MV SR vytvoril príručku pre žiadateľov o azyl a osoby s udelenou medzinárodnou ochranou.

http://www.minv.sk/?novy-start-v-sr

Pomoc žiadateľom o azyl v zariadeniach migračného úradu MV SR poskytujú aj mimovládne organizácie. V rokoch 2016 - 2019 to boli občianske združenie **Slovenská humanitná rada** v partnerstve s **obcou Rovné.**

Dublinské nariadenie je dohoda, ktorú uplatňujú členské štáty EÚ a taktiež Nórsko, Švajčiarsko, Island a Lichtenštajnsko. Okrem iného určuje, ktorá krajina je zodpovedná za spracovanie konkrétnej žiadosti o azyl. Žiadatelia o azyl sú povinní predkladať svoje žiadosti o azyl v prvej krajine, do ktorej sa im podarilo pricestovať. Ak sa presunú na územie iného členského štátu EÚ, mali by byť vrátení do krajiny, ktorá je zodpovedná za preskúmanie ich žiadosti. Vzhľadom na migračnú krízu bol dublinský systém čiastočne nedodržiavaný. Z tohto dôvodu a kvôli väčšej miere flexibility prechádza reformami, ktoré by mali vyústiť do tzv. Dublin IV.

* Azyl a migrácia, MV SR
https://www.minv.sk/?azyl-migracia

Podľa zákona o azyle sa o žiadosti o azyl **rozhodne do 6 mesiacov**, v opodstatnených prípadoch môže byť táto lehota predĺžená.

Počas azylového konania môžu žiadatelia o azyl pracovať až po uplynutí deviatich mesiacov od podania žiadosti, pokiaľ v prípade ich žiadosti nebolo dovtedy právoplatne rozhodnuté.

Po **udelení azylu** osoba získava **trvalý pobyt** na Slovensku. Osoba, ktorej bola poskytnutá **doplnková ochrana** získava **prechodný pobyt**. **Osoby s medzinárodnou ochranou môžu pracovať, nepotrebujú pracovné povolenie, patria medzi znevýhodnených uchádzačov na trhu práce** a očakáva sa, že sa čo najskôr zaradia na pracovný trh. Na trhu práce majú tie isté práva a povinnosti ako občania SR.

Pokiaľ disponujú **cestovným dokladom (azyl)** alebo **cudzineckým pasom (doplnková ochrana)** môžu cestovať tak, ako slovenskí občania v rámci EÚ ako aj do iných krajín, okrem krajiny ich pôvodu.

Po udelení medzinárodnej ochrany osoba pokračuje v procese **integrácie** – začleňovania do spoločnosti. V tejto fáze býva zvyčajne najproblematickejšou časťou **jazyková bariéra, kultúrny šok, nedostatok sociálnych väzieb, chýbajúce zázemie.** Častokrát sem prídu ľudia bez akýchkoľvek dokumentov, ktoré by preukazovali ich vzdelanie a zručnosti, čo znamená, že aj napriek ich vysokej kvalifikácií musia v SR začínať úplne odznova, prípadne počkať na proces nostrifikácie dokumentov dokazujúcich získané vzdelanie. Keďže SR má záujem o čo najskoršiu kultúrnu, pracovnú a jazykovú integráciu osôb, ktorým bola udelená medzinárodná ochrana, migračný úrad MV SR v spolupráci s tretím sektorom aktívne monitoruje a prijíma opatrenia na ich efektívnu integráciu.

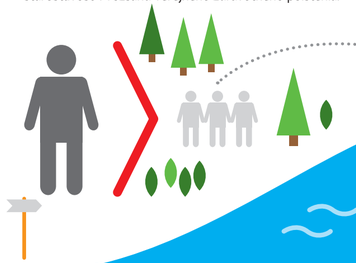
Integrácia je obojstranný proces, kedy sa očakáva, že okrem opatrení vo forme poskytovania asistencie počas prvých mesiacov pobytu v SR, osoba prejaví záujem o kultúru krajiny, aktívne sa bude snažiť naučiť slovenský jazyk a bude si hľadať zamestnanie za účelom čo najrýchlejšieho začlenenia a osamostatnenia sa. Dá sa povedať, že **najvyšším stupňom integrácie je nadobudnutie občianstva SR.**

Migračný úrad MV SR taktiež disponuje terénnymi pracovníkmi – lokálnymi **integračnými manažérmi**, ktorých náplň práce spočíva najmä v uľahčovaní kontaktu medzi inštitúciami a samotnými osobami s udelenou medzinárodnou ochranou a riešení praktických záležitostí.

Integrácia osôb s udelenou medzinárodnou ochranou bola v rokoch 2016 - 2019 **zabezpečovaná cez mimovládne organizácie,** ktoré boli financované **z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF),** konkrétne cez **OZ ADRA (Bratislava) a OZ Marginál (Košice).** Z rovnakého fondu boli realizované aj projekty v táboroch, zamerané najmä na sociálne poradenstvo, psychologické poradenstvo a doplnkovú zdravotnú starostlivosť **(Slovenská humanitná rada v partnerstve s obcou Rovné)** a právne poradenstvo **(Liga za ľudské práva).**

Klientom integračného projektu sú poskytované nasledujúce služby: finančný príspevok minimálne po dobu 6 mesiacov, bezplatný kurz slovenského jazyka, sociálne, pracovné, psychologické a právne poradenstvo, ako aj pomoc pri hľadaní ubytovania.

Migračný úrad MV SR poskytuje azylantom jednorázový finančný príspevok vo výške 1,5 násobku životného minima. Všetkým osobám s udelenou medzinárodnou ochranou poskytuje možnosť pracovného poradenstva a za osoby, ktoré nie sú verejne zdravotne poistené, uhrádza zdravotnú starostlivosť v rozsahu verejného zdravotného poistenia.

ÚTEČENCI, MIGRANTI, AZYLANTI

Základné informácie

Grafický dizajn: Peter Dlhopolček, ateliér Profigrafik.sk

POJMY, MIGRÁCIA, INTEGRÁCIA...

Medzi verejnosťou často panuje názor, že v Slovenskej republike máme stovky či dokonca tisícky utečencov. Realitou je, že v uplynulom roku (2018) sme zaznamenali **178 žiadostí o azyl.** Medzinárodná ochrana bola poskytnutá 42 osobám (azyl: 5, doplnková ochrana: 37). Medzi najzastúpenejšie krajiny pôvodu patrí Afganistan, Irak a Pakistan.

* Podrobné štatistiky k azylu, MV SR
http://www.minv.sk/?statistiky-20

V rokoch 2015 a 2016 zaznamenala EÚ bezprecedentný prílev utečencov a migrantov. Do Európskej únie prišlo viac ako milión osôb, pričom väčšina z nich utekala pred vojnou a terorom v Sýrii a ďalších krajinách. Kedže išlo o tzv. **zmiešané migračné toky**, teda do EÚ prichádzali migranti aj utečenci, je správnejšie hovoriť o **migračnej, nie utečeneckej kríze.**

http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20170629STO78630/eu-migrant-crisis-facts-and-figures

Migrant je širší pojem a ide o osobu, ktorá sa premiestňuje z vlastnej vôle, dobrovoľne. Dôvody môžu byť viaceré: štúdium, práca, prípadne rodinné dôvody.

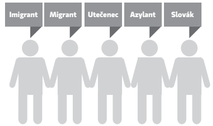
Utečenec nemá na výber, je donútený opustiť svoju krajinu kvôli prenasledovaniu, či vojne a väčšinou mu ide o život, v tomto prípade hovoríme o **nedobrovoľnej** alebo tiež **nútenej migrácii**.

Na Slovensku rozlišujeme **legálnu a nelegálnu migráciu**, ktorej pomenovanie sa odvíja od zákonnosti, oprávnenosti prekročenia hraníc. V prípade legálnej migrácie ide o prekročenie štátnej hranice s platnými cestovnými dokladmi, vízami, prípadne ďalšími povoleniami potrebnými na vstup do krajiny. Pri nelegálnej migrácii ide o prekročenie štátnej hranice bez platných cestovných dokladov. Právne a eticky, **čin môže byť legálny alebo ilegálny, ale nie osoba.**

https://www.minv.sk/?rocenky

V slovenskom právnom poriadku bol pojem utečenec nahradený pojmom **azylant**, v európskom priestore je zaužívaný pojem **osoba s udelenou medzinárodnou ochranou**. Pre ľahšie porozumenie budeme v texte na označenie tejto skupiny osôb používať názov **utečenec,** teda osoba, ktorá má opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, náboženských, národnostných a politických dôvodov, alebo pre príslušnosť k určitej sociálnej skupine a z dôvodu týchto obáv sa nemôže alebo nechce vrátiť do krajiny pôvodu, ani využiť ochranu tejto krajiny. Utečencom je tiež osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá sa z vyššie spomenutých dôvodov nemôže alebo nechce vrátiť do krajiny svojho obvyklého bydliska.

https://euractiv.sk/section/spravodlivost-a-vnutro/opinion/utecenci-migracia-dojmy-pojmy

Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozumie pod medzinárodnou ochranou **udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany**.

Keď osoba vyhlási, že je utečenec, musí požiadať o azyl a následne sa preveruje, či ním naozaj je. Takáto osoba sa nazýva **žiadateľ o azyl**. Proces preverovania dôvodov žiadosti o azyl sa nazýva **azylové konanie** a realizuje ho migračný úrad MV SR. So žiadateľom o azyl robí poverený pracovník **(rozhodovač)** tzv. **azylový pohovor**, počas ktorého sa overujú jeho dôvody žiadosti o azyl. Na pohovore je prítomný tlmočník. Špecializovaní pracovníci migračného úradu MV SR tiež spracovávajú informácie o krajine pôvodu žiadateľa, čím sa tiež overujú jeho tvrdenia**. Osoba je preverovaná aj po bezpečnostnej a zdravotnej stránke.**

Podľa **§ 8** zákona o azyle Slovenská republika **udelí azyl žiadateľovi**, ktorý má v krajine pôvodu: opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, ak je žiadateľ prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd. Azyl možno udeliť aj z **humanitných dôvodov**, ktoré môže zvážiť správny orgán, ide o tzv. neharmonizovaný druh ochrany. Na tento druh azylu však nie je právny nárok.

Podľa **§ 13a** zákona o azyle Slovenská republika poskytne **doplnkovú ochranu** v prípade, že sa žiadateľovi neudelil azyl, avšak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia. Vážnym bezprávím pritom je uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbr jeného konfliktu. Zákon o azyle pamätá aj na udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany na účel **zlúčenia rodiny**.

* Zákon o azyle a zmene a doplnení niektorých zákonov, Slov-lex
https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/480/

Slovenská republika sa v predchádzajúcich rokoch zapojila aj do viacerých pomocných aktivít, ktoré uľahčujú **legálne cesty riadenej migrácie**, ako napr. relokačný mechanizmus, tzv. **relokácie**, teda premiestnenie žiadateľov o azyl z Grécka a Talianska do krajín EÚ. SR relokovala 16 osôb, za prioritu boli zvolené osamelé matky s deťmi. V decembri 2015 SR prijala skupinu **149 asýrskych kresťanov**, ktorí boli premiestnení na Slovensko priamo z utečeneckého tábora v irackom Erbile a pokračujú vo svojom živote prevažne v Nitre a okolí. V rámci zdieľania bremena migrácie sa SR zapojila aj do **presídľovania – humanitárny transfer** utečencov cez územie SR sa realizoval na základe trojstrannej dohody medzi vládou Slovenskej republiky, Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM). Na tento účel bolo v azylovom zariadení MV SR v Humennom zriadené **Núdzové tranzitné centrum** (Emergency Transit Centre – ETC). Centrum má za úlohu poskytnúť dočasné útočisko utečencom, ktorých situácia v utečeneckom tábore bola dlhodobo neudržateľná a boli vybraní na presídlenie do tretej krajiny. Slovenská republika poskytuje utečencom dočasné útočisko na dobu najviac šesť mesiacov. Väčšinu z nich prijali USA, ďalších Kanada, Nórsko a Švédsko.

*Presídľovanie utečencov, IOM https://iom.sk/sk/aktivity/presidlovanie-utecencov/program-presidlovania-utecencov.html

Na Slovensku sa problematikou migrácie zaoberá viacero inštitúcií a kompetencie sú rozdelené – legálnu migráciu a agendu **maloletých žiadateľov o azyl bez sprievodu** rieši Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, nelegálnu migráciu a pobyty rieši Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru MV SR (ÚHCP). Práve **„detencia"** (presnejšie **Útvar policajného zaistenia pre cudzincov**) patrí do správy ÚHCP. V týchto zariadeniach pôsobila v rokoch 2016 - 2019 Slovenská humanitná rada. V niektorých prípadoch sa môže stať, že žiadatelia o azyl musia počas azylového konania zostať v tomto zariadení. **Žiadatelia o azyl a osoby s udelenou medzinárodnou ochranou sú v kompetencii migračného úradu MV SR.**

Maloletí bez sprievodu sú deti, ktoré nedovŕšili vek 18 rokov, nachádzajú sa mimo územia svojej vlasti, sú odlúčené od oboch rodičov a nie je o nich postarané osobou, ktorá je za ich výchovu podľa práva alebo zvyku zodpovedná**.** Na Slovensku sú umiestňovaní do Detského domova pre maloletých bez sprievodu v Medzilaborciach.

Na webe MV SR sú taktiež k dispozícii dôležité dokumenty ako **Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951 (Ženevský dohovor) a Protokol týkajúci sa právneho postavenia utečencov z roku 1967 (Newyorský protokol)**. Zároveň je tu možné nájsť aktuálne informácie, ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ.

*Dohovor o právnom postavení utečencov a Protokol...
https://www.minv.sk/?azyl-migracia&subor=2790